

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H
ARHITECTURA SI DESIGN - STR. F. HERCUL, NO. 7, AP.11, TIMISOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

Raport Dezbateri privind proiectul Traseul Revoluției

Număr propuneri primite: 35

Număr persoane care au transmis propuneri: 10

Număr propuneri preluate: 20

Propuneri și răspunsuri

1. CALEA MARTIRILOR FOSTA CALE A GIROCULUI

21.12.2022 21:33:32

Ca amplasare e mult mai potrivit celalalt colț, spațiul e mai mare si mai tranzitat
Sebastian Novovic

Răspuns:

Pentru a nu depăși suma estimată de finanțare, au fost stabilite un număr limitat de amplasamente pentru intervenții prin caietul de sarcini. Am propus pe viitor extinderea traseelor, mai cu seamă că sistemul pe care l-am propus este unul modular, care permite acest lucru.

2

COMITETUL JUDEȚEAN AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

21.12.2022 13:28:19

Textul de la trotuar CJT pare că nu încapă pe bandă, se termină la "Fără violență!".

La textul de pe trotuarul vis-a-vis CJT, la citatele de la sfârșit sunt deschise două ghilimele și e închisă doar una. Problema se vede și pe ilustrația cu placa. De asemenea, pe placă una din ghilimele e pe fix pe colț, separată de textul pe care îl marchează.

Andrei M

Răspuns:

Mulțumim pentru atenționare. Se va remedia.

3

COMITETUL JUDEȚEAN AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

17.01.2023 00:03:29

Nooo "O FETITA ALUAT IN MINA UN STEGULET SI A INCEPUT SA IL FLUTURE. Domnilor fiti seriosi . Steagurile comuniste erau grele si dificil de manipulat Ma indoiesc ca o fetita putea sa fluture vreun steag. Asta ati bagat o sa arate asa m ai siropos.

Oprea Sorin

Răspuns:

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H

ARHITECTURA SI DESIGN - STR. F. HERZL, NO. 7, AP.11, TIMISOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

Mărturia aleasă este cea a lui Petre Boroșoiu și apare în Miodrag Milin, '89: *despre căile risipite ale revoluției timișorenilor*, vol. I, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2021, p. 80. Am găsit această imagine ca fiind una simbolică, mai ales că mulți dintre cei prezenți au mărturisit că la Comitetul Județean printre participanți erau mulți copii și tineri, care s-au implicat activ și cu mult curaj la evenimente. Am considerat că este un moment bun pentru a-i aminti.

În urma consultării publice și a contestării acestei mărturii, am decis să o înlocuim cu: „LA UN MOMENT DAT LOR LE-A FOST FRICĂ, DAR ȘI NOUĂ”.

4

COMITETUL JUDEȚEAN AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

17.01.2023 00:39:19

Domnilor la data de 20 Decembrie ne spuneti ca o delegatie a intrat in CJT sa vorbeasca cu Dascalescu primul ministru de atunci. Total eronat nu a fost nici o delegatie . Oamenii care au intrat in primul rand imbracasera camasa mortii si cu toate astea au avut un curaj nebun. Nu se cunosteau intre ei. Deci chestia cu delegatia pica.

Apoi vreau sa va sugerez ca sunteti pe cale sa il faceti pe Dascalescu nemuritor. Un ticalos care i a comunicat lui Ceausescu"VA RAPORTEZ TOVARASE COMANDANT AM EXECUTAT

ORDINUL DUMNEAVOASTRA AM ORDONAT FOC Faptul ca la ti mentionat e nasol

Ce ar fi daca ia ti mentiona pe eroi care au avut curajul sa il infrunte pe Dascalescu. NU II STITI ? NICI O PROBLEMA. II STIE TOATA TIMISOARA SI VI SPUN EU PE TOTI NU SUNT MULTI.

DECI: PETRE BOROSOIU, MARCU IOAN, SORIN OPREA, PETRE PETRISOR, SAVU IOAN, ADELA SABAILA,

TOMUTA SIMONA, PROFESORUL MURESAN, VALENTIN VARTAN.

C.e ziceti merita oamenii aștia sa fie nominalizati?

Oprea Sorin

Răspuns:

Vom completa delegație cu „o delegație a protestatarilor, constituită ad-hoc, s-a întâlnit cu primul-ministru” fără a-l numi.

Delegația este definită ca fiind un grup de persoane împuternicit cu o misiune specială, de a reprezenta, și nu implică faptul că aceștia se cunoșteau între ei.

Aceasta va fi completată cu mărturii ale celor care au făcut parte din delegație, pe platforma web.

Faptul că Dăscălescu ocupa atunci o funcție înaltă în stat este un fapt istoric. Putem să nu-i spunem numele, însă esența acelui moment este că el era primul-ministru, un om cu o putere extraordinară, pe care timișorenii, prin reprezentanții lor, l-au înfruntat. Nu poți arăta curajului lui David, decât menționându-l pe Goliath.

Conform solicitărilor, vom trece în platforma on line mai multe informații referitoare la moment și numele celor care au negociat cu Dăscălescu, cu mențiunea că în bibliografia consultată există diferențe de opinie referitoare la numărul celor care au făcut parte din acea delegație.

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H
ARHITECTURA DE DESIGN - STR. F. HERCULEZ, NO. 7, AP.11, TIMIȘOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

Referitor la nominalizarea participanților în stradă, am considerat că fiecare participant a avut rolul său în economia evenimentelor din decembrie 1989 de la Timișoara. Nominalizând pe cineva, ar trebui automat să-i nominalizăm pe toți cei care au participat, pe toți cei uciși, pe toți cei răniți, pe toți cei arestați, agresați, pe toți cei care au dat dovadă de un curaj excepțional, pe toți cei care au fost solidari, pe cei care au participat în stradă. Toți cei care au participat la evenimente merită respect și recunoștință. Noi ne-am propus să oferim o imagine de ansamblu, care mai apoi să declanșeze o căutare personală. Propunem ca platforma on line a acestui proiect să devină în timp o sursă de informație centralizată, cu mărturii ale participanților la evenimentele din Decembrie 1989 de la Timișoara. Astfel, locurile memoriei pe care le-am propus vor putea fi întregite cu mult mai multe informații, iar pornind din stradă cei interesați să poată afla nemijlocit, direct de la timișoreni, cum au trăit aceștia zilele Revoluției. Știm că în Timișoara există deja platforme on line care au început demersuri similare, există numeroase materiale audio, video cu mărturii. Locațiile din stradă pot deveni trigger/declanșatori pentru cercetări mai ample, pentru programe educative care pot completa în varianta on line materialul din stradă.

5

COMITETUL JUDEȚEAN AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

17.01.2023 00:45:09

Ah sa nu uit. Poate acolo pe placuta are loc si un alt erou ,cel care a avut curajul sa scrie cu vopsea pentru prima data o lozinca anticomunista pe consiliu judetean in fata soldatilor, Cornel Vaida . Ce ziceti ?

Oprea Sorin

Răspuns:

Ținând cont de solicitarea din cadrul consultărilor, propunem introducerea mărturiei:

„ȘTIAM CĂ NU MAI POT DA ÎN APOI... AȘA CĂ AM SCRIS <POPORUL A ÎNVINS>”, înlocuind mărturia „PENTRU NOI PREȘEDINTELE NICOLAE CEAUȘESCU NU MAI EXISTĂ”.

Sunt extrem de numeroase gesturile de curaj din timpul acelor zile. Fără îndoială toate merită un loc special în memoria revoluției. Din păcate spațiul alocat acestui proiect în oraș este unul limitat.

6

COMITETUL JUDEȚEAN AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

17.01.2023 13:21:11

Asa e! Culmea e sa fie mentionat primul ministru comunist si sa se omita numele celor care au intrat sa negocieze cu el!

Rusine!

Dar ce pretentii sa ai cand consultati pentru lucrarea asta sunt falsificatorii istoriei de la Memorialul Revolutiei, unde nici macar in expozitia lor, langa fotografiile de atunci nu sunt

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H

ARHITECTURA DE DESIGN - STR. F. HERZL, NO. 7, AP.111, TIMIȘOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

mentionate numele revolutionarilor, dar este preamarit pastorul Tokes, care nu a avut nici o contributie la revolutia timisoreana!

Rusine, inca o data!

Corneliu Vaida

Răspuns:

Conform solicitărilor, vom trece în platforma on line mai multe informații referitoare la moment și numele celor care au negociat cu Dăscălescu, cu mențiunea că în bibliografia consultată există diferențe de opinie referitoare la numărul celor care au făcut parte din aceea delegație.

Am considerat că fiecare participant a avut rolul său în economia evenimentelor din decembrie 1989 de la Timișoara. Nominalizând pe cineva, ar trebui automat să-i nominalizăm pe toți cei care au participat, pe toți cei uciși, pe toți cei răniți, pe toți cei arestați, agresati, pe toți cei care au dat dovadă de un curaj excepțional, pe toți cei care au fost solidari, pe toți cei care au pierdut oameni dragi, pe cei care au participat cu un glas, cu un gest sau cu simpla prezență în stradă. Toți cei care au participat la evenimente merită respect și recunoștință. Nu am dorit să arătăm lipsă de respect prin alegerea noastră, ci am dorit ca prin proiect să aducem în atenția celor care vor trece prin aceste locuri niște momente simbol ale revoluției, invitându-i apoi la propria lor cercetare.

Propunem ca platforma web a acestui proiect să devină în timp o sursă de informație centralizată, cu mărturii ale participanților la evenimentele din Decembrie 1989 de la Timișoara. Astfel, locurile memoriei pe care le-am propus vor putea fi întregite cu mult mai multe informații, iar pornind din stradă cei interesați să poată afla nemijlocit, direct de la timișoreni, cum au trăit aceștia zilele Revoluției. Știm că în Timișoara există deja platforme on line care au început demersuri similare, există numeroase materiale audio, video cu mărturii. Locațiile din stradă pot deveni trigger/declanșatori pentru cercetări mai ample, pentru programe educative care pot completa în varianta on line materialul din stradă.

7

CONCEPT

21.01.2023 21:17:02

Lasati trotuarele Timisoarei in pace si faceti monumente, ca in toate orasele de pe planeta, nu insertii turcoaz in trotuare, care se vor distruge la prima reparatie de conducte! Bugetul este generos si Timisoara are nevoie de MONUMENTE in fiecare din locatiile semnificative ale revolutiei! Nu de placi pe trotuar, justificate pe acest site prin fraze mai mult sau mai putin aiuristice, iar in realitate probabil de costurile mai scazute decat ale unor monumente, avem nevoie in Timisoara pentru celebrarea Revolutiei din 1989! Reveniti la realitate! Este imperios necesar sa faceti o consultare publica larga pe acest subiect!

Delia

Răspuns:

Conceptul proiectului prezentat în materialul supus consultării publice credem că explică motivul pentru care am adoptat această soluție și care este semnificația acesteia.

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H
ARHITECTURA SI DESIGN - STR. F. HERCUL NO. 7, AP.11, TIMISOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

8

MULTIMEDIA

17.01.2023 00:55:29

Doamnelor si Domnilor ar fii o mare eroare sa lasati deoparte locatia "COMPLEXUL STUDENTESC" si PODUL MIHAI VITEAZUL . Pe aici a trecut in noaptea de 16 pe 17 Decembrie cea m ai mare coloana de demonstranti 10 000 care a schimbat istoria Romaniei
Oprea Sorin

Răspuns:

Pentru a nu depăși suma estimată de finanțare, au fost stabilite un număr limitat de amplasamente pentru intervenții. Am propus pe viitor extinderea traseelor, mai cu seamă că sistemul pe care l-am propus este unul modular, care permite acest lucru.

9

PIAȚA LIBERTĂȚII

21.12.2022 13:23:52

Mai subiectiv: nu cred că e potrivit "și-au pierdut viața". Sună a eufemism, a ascundere după deget. Deci:

"au fost omorâte" sau "au fost ucise"

Andrei M

Răspuns:

Vom înlocui „și-au pierdut viața”, cu „au fost ucise”.

10

10

TRASEUL

17.01.2023 07:10:16

Sustin cu toata increderea aceasta initiativa, fiind convins ca cele 9 zone de interventie, ca tot unitar, sunt punctele cele mai importante din istoria recenta a Romaniei. Poate ca astfel se va mai face un pas pentru clarificarea acestui timp esential din Revolutia din 1989 si demascarea celor care au furat-o /confiscat-o. Cei care au participat, cei care au fost ucisi, nu au participat la o lovitura de stat ci si-au dorit indepartarea definitiva a comunismul din Romania. La nivelul tarii au fost o minoritate, dupa cum au dovedit-o urmatorii ani, o minoritate inesa esentiala careia ii datoram Romania de azi. Merita tot respectul si atentia noastra! Sper ca aceasta initiativa sa se concentreze pe respectul pe care-l datoram acestor oameni ca initiatori ai caderii comunismului in Romania.

Mario

Răspuns: Mulțumim.

11

TRASEUL

21.01.2023 21:23:13

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H
ARHITECTURA SI DESIGN - STR. F. HERCUL NO. 7, AP.11, TIMISOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

Trebuie adaugate si : 1) Piata Dacia si 2) Intersectia str. Gh. Lazar cu str. Circumvalatiunii (unde a fost Fabrica de Lactate). Cititi/vizionati marturiile revolutionarilor. Acolo au fost urmariti revolutionarii de fortele de represiune ale regimului comunis, iar cei care au fost prinsi au fost incarcati in dube si dusi la politie.

Delia

Răspuns:

Pentru a nu depăși suma estimată de finanțare, au fost stabilite un număr limitat de amplasamente pentru intervenții. Am propus pe viitor extinderea traseelor, mai cu seamă că sistemul pe care l-am propus este unul modular, care permite acest lucru.

12

ZONA BĂILE NEPTUN - PODUL DECEBAL

21.12.2022 10:49:26

Ati omis locul unde a fost prima victima a Revolutiei - Rozalia Popescu, calcata de TAB la intersectia strazilor Pestalozzi/Parvan! Acest lucru este mentionat in zeci de articole de presa, lasand la o parte faptul ca eu am fost martor ocular la crima! E un loc care OBLIGATORIU trebuie marcat si inclus in trase!

Referinte despre aceasta si multe altele din periada aceea le puteti obtine de la Prof. Dr. Adrian Kali.
Corneliu Vaida

Răspuns:

Mențiunea referitoare la prima victimă de la Timișoara se va regăsi în textul stradal din zona CALEA NEPTUN - PODUL DECEBAL. Ea exista ca informație în materialul pregătit pentru platforma on line.

Pentru a nu depăși suma estimată de finanțare, au fost stabilite un număr limitat de amplasamente pentru intervenții. Am propus pe viitor extinderea traseelor, mai cu seamă că sistemul pe care l-am propus este unul modular, care permite acest lucru.

Conform sugestiei l-am contactat pe Prof. Dr. Adrian Kali care ne-a oferit referințe de care am ținut cont în materialele finale și care a fost cooptat în echipa de istorici și curatori în urma dezbaterii.

13

ZONA BĂILE NEPTUN - PODUL DECEBAL

17.01.2023 14:03:56

Domnilor ,doamnelor care va ocupati de acest proiect va rog luati in serios comentariile noastre care chiar daca sunt facute pe un ton emotional raspicat as putea spune, sunt totusi normale tinand cont de faptul ca noi suntem martori oculari inca in viata. Deci va rog sa luati in considerare noile puncte din traseul revolutiei

1.Intersectia strazilor Pestalozzi cu Parvan.

2.Complexul studentesc.

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H
ARHITECTURA SI DESIGN - STR. F. HERZL, NO. 7, AP.11, TIMISOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

Mulumesc

3. Podul Mihai Viteazul.

Oprea Sorin

Răspuns:

Pentru a nu depăși suma estimată de finanțare, au fost stabilite un număr limitat de amplasamente pentru intervenții. Am propus pe viitor extinderea traseelor, mai cu seamă că sistemul pe care l-am propus este unul modular, care permite acest lucru.

14

ZONA PIAȚA MARIA

21.12.2022 12:49:02

În Piața Sf. Maria s-a creat primul nucleu de revoluționari, format din aproximativ 300 de persoane, care au avut curajul incredibil pentru acele vremuri de a-și asuma o demonstrație pe strazile orașului. Deplasarea a fost făcută pe traseul: Piața Sf. Maria, spl. Tudor Vladimirescu, bv. Badea Cartan, Podul Michelangelo, bv. C.D. Loga, Consiliul Județean, unde a avut loc prima confruntare cu forțele de represie, după care o mare parte din participanți s-a deplasat înapoi la piața Sf. Maria. Pe parcursul deplasării pe traseul Piața Sf. Maria - Consiliul Județean, au fost scandate lozincile: "Jos cu Ceaușescu!", "Romani, veniți cu noi!", "Lasii, lasii!" (celor care stateau ascunși după perdele, mai ales în clădirea unde locuia primul secretar al Comitetului Municipal P.C.R., Radu Balan), "Studenti, veniți cu noi!" (la sensul giratoriu Michelangelo) și alte câteva ("Libertate!", etc.). Poate ar fi potrivită amplasarea unei plăchete în zona Piața Sf. Maria care să puncteze ceea ce am menționat).

Flora

Răspuns:

Pe platforma online vor exista mai multe informații.

Pentru a nu depăși suma estimată de finanțare, au fost stabilite un număr limitat de amplasamente pentru intervenții. Am propus pe viitor extinderea traseelor, mai cu seamă că sistemul pe care l-am propus este unul modular, care permite acest lucru.

15

ZONA PIAȚA MARIA

21.12.2022 13:06:18

Textul necesită niște corecturi de tipografie. După punctele de suspensie se pune spațiu.

Deci:

"LA UN MOMENT DAT...SE ÎNFIRIPĂ [...]" devine

"LA UN MOMENT DAT... SE ÎNFIRIPĂ [...]"

Punctele de suspensie nu au de ce să fie după virgulă, deci trebuie scoasă ori virgula, ori punctele de suspensie (mai bine virgula):

"[...] DESTUL DE TIMID, ... UN [...]" devine

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H

ARHITECTURA SI DESIGN - STR. F. HERZL, NO. 7, AP.11, TIMISOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

"[...] DESTUL DE TIMID... UN [...]"

De asemenea, ar fi ideal ca "DEȘTEAPTĂ-TE, ROMÂNE!" să fie pe un singur rând, nu împărțit între două rânduri.

Andrei M

Răspuns:

Mai mulți revoluționari contestă faptul că în data de 15 decembrie 1989 s-a cântat „Deșteaptă-te, române!”. Respectând acest punct de vedere, vom înlocui mărturia. „... AM PROTESTAT... REFORMAȚI ȘI NEREFORMAȚI, MAGHIARI ȘI NEMAGHIARI”.

16

ZONA PIAȚA MARIA

16.01.2023 21:41:44

Buna ziua .Am sa incerc sa fiu scurt si la obiect. In 15 Decembrie nu s a cantat Desteaptate Romane. Stiu ce zic ,sunt unul din participantii cei m ai activi in Revolutia Romana de la Timisoara. Va rog nu raspinditi mesaje false.

Oprea Sorin

Răspuns:

Mai mulți revoluționari contestă faptul că în data de 15 decembrie 1989 s-a cântat „Deșteaptă-te, române!”. Respectând acest punct de vedere, vom înlocui mărturia. „... AM PROTESTAT... REFORMAȚI ȘI NEREFORMAȚI, MAGHIARI ȘI NEMAGHIARI”.

Mărturia pe care noi am ales-o inițial aparține lui Victor Burghelea și este menționată în Marius Mioc, *Revoluția de la Timișoara prin mărturii*, Editura Partoș, Timișoara, 2019, p. 115; Mărturie Victor Burghelea, 1995, în blogul lui Marius Mioc vezi „Ne-a spus că sîntem liberi, apoi am mai fost reținuți o zi” – Blogul lui Marius Mioc (wordpress.com), accesat 29.09.2022. Despre eveniment vezi și Mărturie Dan Ștefan Opreș în Miodrag Milin, ‘89. Despre căile risipite ale revoluției timișorenilor, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2021, p. 228; Dumitru Tomoni, Sorin Leia, Eroul martir de pe treptele catedralei, ed. II-a, Editura Eurostampa, Timișoara, 2016, p. 18; Dragoș Petrescu, Explaining the Romanian Revolution of 1989. Culture, Structure, and Contingency, Editura Enciclopedică, București, 2010, p. 88-89, declarația lui Csizmarik Ladislau în Marius Mioc, *Revoluția de la Timișoara prin mărturii*, Editura Partoș, Timișoara, 2019, p. 92; Am considerat că sursele sunt credibile, prin urmare am folosit această mărturie.

17

ZONA PIAȚA MARIA

16.01.2023 21:59:16

Nota pentru organizatori: In fapt data de 15 Decembrie reprezintă doar o adunare a enoriasilor de vreo maxim 50 de persoane care s au adunat pentru a oprii evacuarea pastorului Tokes si mutarea la Mineu si nici decum nu s au adunat pentru a asculta un speech

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H

ARHITECTURA DE DESIGN - STR. F. HERCULEZ, NO. 7, AP. 11, TIMIȘOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

care sa i indemne l a revolta. Va rog analizati emisiunile televizate care au fost facute dealungul a33 de ani

Oprea Sorin

Răspuns:

Textul propus de noi nu menționează faptul că oamenii au fost îndemnați la revoltă printr-un discurs al pastorului.

În ceea ce privește numărul participanților din data de 15 decembrie, în bibliografia de specialitate numărul acestora diferă de la sursă la sursă.

Unele mărturii menționează câteva sute vezi Miodrag Milin, '89. *Despre căile risipite ale revoluției timișorenilor*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2021, p. 43, același volum altă mărturie la pagina 227; în același volum spune că erau cam 100 de oameni, Adrian Kali menționează câteva zeci de oameni în Marius Mioc, *Revoluția de la Timișoara prin mărturii*, Editura Partoș, Timișoara, 2019, p. 50, Burghilea Victor spune că erau 50-60 de oameni, în același volum, p. 115; Șerban Iosif spune că erau 150 de persoane, p. 170, același volum. Mărturie Radu Bălan - 70-100 de oameni, în Rado Gino, *Procesul de la Timișoara : audierea în cadrul urmării penale a celor 21+4 inculpați* / Gino Rado - Timișoara : Editura Memorialul Revoluției 1989, 2013, p. 38, pentru a menționa doar câteva exemple.

18

ZONA PIAȚA MARIA

16.01.2023 22:10:15

Toate documentele, înregistrări video, fotografiile, clipuri, o sa vi le transmit dupa ce am sa fac toate precizarile l a toate punctele pe care le ati mentionat . As fi bucuros sa imi dati o adresa de email.

Oprea Sorin

Răspuns:

Credem că materialele își pot găsi locul în cadrul platformei on line și vor aduce o contribuție importantă la conturarea evenimentelor.

Propunem ca platforma acestui proiect să devină în timp o sursă de informație centralizată, cu mărturii ale participanților la evenimentele din Decembrie 1989 de la Timișoara. Astfel, locurile memoriei pe care le-am propus vor putea fi întregite cu mult mai multe informații, iar pornind din stradă cei interesați să poată afla nemijlocit, direct de la timișoreni, cum au trăit aceștia zilele Revoluției. Știm că în Timișoara există deja platforme on line care au început demersuri similare, există numeroase materiale audio, video cu mărturii. Locațiile din stradă pot deveni trigger/declanșatori pentru cercetări mai ample, pentru programe educative care pot completa în varianta on line materialul din stradă.

19-22

ZONA PIAȚA SFÂNTUL GHEORGHE

21.12.2022 15:03:42

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H

ARHITECTURA DE DESIGN - STR. F. HERCUL, NO. 7, AP.11, TIMIȘOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

Ideea este binevenita si va felicit.

Este foarte important pentru oras, pentru turisti (din tara sau straini) sa stie si sa-si aminteasca ca la Revolutie timisoreni si-au dat viata, au luptat pentru libertate, intr-un mod dramatic, in niste conditii oribile. Erau zile reci, intunecate, lumea era ingrozita, atmosfera morbida literalmente.

Nu trebuie sa uitam pentru aceste trairi si fapte ne definesc, ne unesc si ne dau incredere si putere in viitor, pentru ca daca acesti oameni s-au luptat si au reusit sa castige o lupta care parea imposibila atunci si noi sau generatiile care vor veni vor putea infrunta orice obstacol. E o sursa enorma de inspiratie dpmdv, o comoara a istorie timisorene, romane, europene, umane si trebuie cinstita cu mare atentie.

De aceea am maimulte propuneri si ma voi extinde in mai multe comentarii pentru ca 1000 de caractere nu ajung .

Olariu Cosmin

Locatiile sunt alese bine dar mai sunt si alte locatii care nu trebuie nicidecum uitate.

Pe scarile Catedralei au fost masacrati un grup de copiii, impuscati. In textele de pe locatii trebuie sa fie amintite (cum dealtfel in textele propuse faceti foarte bine) detaliile dramatice - usile catedralei erau inchise, nu au fost deschise.

Tocmai aceste detalii descriu pe scurt si redau drama Revolutiei si nu trebuie neglijate.

La spitale au fost dusi revolutionari batuti, raniti , care au murit in conditii misterioase. La spitalul militar nu au fost primite decat cadrele militare.

La sediul Militiei/Securitatii au fost dusi in arest, batuti sau omorati revolutionari.

Aceste memoriale , poate a 2-a sansa sa comemoram Revolutia dupa primul val de placute si statui - nu cele mai reusite dpmdv, ne da oportunitatea (nu stiu cand se vor mai face alte memoriale) sa ne asiguram ca acele trairi, dramele , tragedia, curajul, nedreptatea, unitatea , triumful sunt transmise clar mai departe.

Olariu Cosmin

De aceea dpmdv artistica acele verde e total neinspirat si nu are nici o legatura cu Revolutia. Culorile trebuie sa aduca aminte de ce s-a intamplat atunci. Era decembrie, rece, intunecat. Cetatenii, ingroziti, orasul era inchis. Pe strazi , in aceste locuri, se tragea, se scanda, era sange, cioburi, urme de senile si tuburi de gloante.

Ca si locatar in Pta Sf Gheorghe am vazut cu ochii mei cum protestatarii aruncau cu cocktailuri Molotov in Tab-uri. Au spart Bega Mica, au luat borcane si sticle goale , au deschis portbagajele la Dacii si au tras benzina. Tab-uri in flacari , oameni calcati de vii de TAB (mama unui coleg de scoala).

Vom trece o culoare verde sau vom folosi rosu de la sange , galben de la flacari , negru de la atmosfera sumbra ca in picturile lui Goya ?

Las artistii sa vina cu propuneri mai bune , sunt convins ca vor gasi. Puneti cate o imagine alb negru sa vedeti cat de infometati, hotarati, saraci, nebuni eram.

Puteti face un print pe jos cu acele imagini.

Olariu Cosmin

Recomadarile mele pentru cei implicati :

Edili - aceste memoriale vor ramane pentru zeci, sute de ani. Remarcati-va prin faptul ca ati lasat in urma mandatului dvs. niste memoriale pentru oras din care reiese clar si se transmite emotia acelor trairi catre oameni.

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H

ARHITECTURA SI DESIGN - STR. F. HERCUL NO. 7, AP.11, TIMISOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

Artisti - aveti sansa sa creati ceva care intr-adevar va conecteaza cu natura umana - drama, moartea, nedreptatea, disperarea, lupta, incredibilul triumf - mai mult ca orice design sau print pe care-l veti face - care va avea o expunere enorma si o tema importanta pentru Timisoara, Romania , Europa si umanitate in general.

PS.

Discutati cu locatarii din acele locatii, cu asociatile Revolutiei, veti afla multe detalii interesante, care merita trecute in acele texte , chiar daca succint.

Istoria va fi memorata si insuflata asa cum o veti reda.

Olariu Cosmin

Răspuns:

Locațiile au fost prestabilite. Propunem extinderea viitoare a proiectului care, fiind modular, permite acest lucru. Platforma on line conține mai multe informații referitoare la fiecare locație. Imagini din timpul Revoluției din 1989 vor putea fi accesate pe platforma on line, alături de alte tipuri de materiale informative.

Am considerat că sentimentul de libertate, sau de eliberare, trebuie să fie elementul central al proiectului nostru. Am vrut ca prin alegerea acestei culori să reflectăm cerul și să subliniem faptul că în anul 1989 s-a câștigat libertatea, care oferă o stare de înălțare spirituală. Considerăm că acest tip de piatră și culoarea aleasă au puterea de a sugera senzația că cerul se întâlnește cu pământul.

Culoarea roșie poate fi asociată nu doar cu sângele, ci și cu regimul comunist. Granitul ales este un material nobil, care arată prețios, cum de altfel merită să arate un loc în care dorim să rememorăm evenimentele revoluționare din decembrie 1989, și care își păstrează proprietățile în timp. Cei care trec prin aceste locuri trebuie să le recunoască ușor ca făcând parte din traseul propus prin acest proiect, să rămână, să citească, să acceseze platforma on line, să se informeze și să mediteze asupra subiectului. Aceste locuri vor face parte din oraș, ele vor concura vizual cu fațadele clădirilor, cu vitrine, cu chioșcuri, afișe și terase. Riscăm să pierdem din vedere că aceste locuri nu sunt amplasate într-un cub alb, așa cum sunt tablourile lui Goya într-un spațiu muzeal, ci în relație cu celelalte elemente care dau viață orașului.

23

ZONA PIAȚA SFÂNTUL GHEORGHE

21.12.2022 21:46:16

Ar mai trebui o virgulă între "militarii" și "fără frică"

Sebastian Novovic

Răspuns:

X

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H

ARHITECTURA SI DESIGN - STR. F. HERZL, NO. 7, AP.11, TIMISOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

24

ZONA PIAȚA VICTORIEI

21.12.2022 11:05:15

1. Punctul din fața catedralei ar trebui extins și peste treptele catedralei... pentru a marca faptul că acei eroi, pe trepte au fost împușcați, pe trepte au murit... fugind către ușile închise ale catedralei.

2. Punctul din fața operei să includă elemente care să aducă aminte de rugăciunea rostită la unison de toți cei din piață. Imi imaginez o statuie sau grup statuar (familie...) care stau în genunchi și se roagă. Este un moment care nu poate fi trecut cu vederea.

Sebastian Pop

Răspuns:

Locațiile au fost prestabilite. Propunem extinderea viitoare a proiectului care, fiind modular, permite acest lucru. Momentul rugăciunii va fi menționat pe platforma web a proiectului.

25

ZONA PIAȚA VICTORIEI

21.12.2022 13:19:14

La textul de la Operă, acord de gen între subiect și nume predicativ: "Timișoara a fost declarată primul oraș liber [...]"

Am văzut că s-a comentat și de alăturarea "frica care" dar în opinia mea nu e o problemă. Din ce înțeleg, oricum e un citat.

Andrei M

Răspuns:

S-a remediat:

„Miercuri, 20 decembrie 1989, angajații marilor întreprinderi timișorene s-au alăturat protestelor și armata a intrat în cazărmi. Din balconul Operei, în fața zecilor de mii de oameni care protestau împotriva regimului, prima formațiune politică de opoziție, Frontul Democratic Român, a declarat Timișoara primul oraș liber de comunism din România.”

26

ZONA PIAȚA VICTORIEI

21.12.2022 21:39:24

Nu poate fi "unul din epicentrele". Epicentrul e un punct si e unul singur

Sebastian Novovic

Răspuns:

Vom înlocui epicentru cu „unul dintre punctele fierbinți ale evenimentelor.”

27

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H

ARHITECTURA SI DESIGN - STR. F. HERZL, NO. 7, AP.11, TIMISOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

ZONA PIAȚA VICTORIEI

21.12.2022 21:40:42

Pentru a evita "frica care" se pot folosi variante: "spaima care", "groaza care", "teroarea care".

Sebastian Novovic

Răspuns:

Pentru a respecta opiniile exprimate în consultarea publică propunem înlocuirea textului cu:

UNU: ORGANIZAREA DE ALEGERI LIBERE, DOI: LIBERTATEA CUVÂNTULUI, A PRESEI, RADIOULUI ȘI TELEVIZIUNII, TREI: DESCHIDEREA IMEDIATĂ A GRANIȚELOR DE STAT, PATRU...

28

ZONA PIAȚA VICTORIEI

16.01.2023 11:11:46

ar trebui intradevar pusa placa din fata catedralei in asa fel incat sa se suprapuna cu treptele pe care au fost impuscati si omorati toti acei oameni(din cauza ca usile bisericii au fost inchise in nasul lor!)

Glad

Răspuns:

Locațiile au fost prestabilite. Propunem extinderea viitoare a proiectului care, fiind modular, permite acest lucru.

29

ZONA PIAȚA VICTORIEI

16.01.2023 23:54:12

Da usile bisericii au fost inchise din ordinul lui Ilie Sarbu care si astazi ne rade in nas de pe inalta functie pe care o are la curtea de conturi. Nui asa ca este trist
Pentru data de 20 Decembrie exprimare gresita:Timisoara a fost primul oras liber de comunism. De catre cine ?Cum asa de nici unde? Nu va fie teama sa scrieti : Timisoara a fost declarat oras liber de comunism de catre FRONTUL DEMOCRAT ROMAN primul partid care s a infiintat si functionat cand Ceausescu m ai era inca l a putere. Chestia asta cu :Sunt mandru ca am scapat de frica care am avut o pina acum , nu stiu daca e cea m ai potivita fraza. M ai ganditiva Acolo in data de 20 Decembrie s au spus mult m ai interesante cuvinte s au fraze
Oprea Sorin

Răspuns:

Am modificat textul conform solicitărilor:

”Miercuri, 20 decembrie 1989, angajații marilor întreprinderi timișorene s-au alăturat protestelor și armata a intrat în cazărmi. Din balconul Operei, în fața zecilor de mii de oameni care protestau împotriva regimului, prima formațiune politică de opoziție, Frontul Democratic Român, a declarat Timișoara primul oraș liber de comunism din România.”

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H
ARHITECTURA SI DESIGN - STR. F. HERZL, NO. 7, AP.11, TIMISOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

30

ZONA PIAȚA VICTORIEI

21.01.2023 21:32:24

Text placa Opera: textul propus nu este revelator. S-au spus atatea fraze mai semnificative din balconul Operei, s-au scandat in piata. De exemplu: "Jos comunismul!" Aveti de unde alege. Faceti o consultare populara intre cei care au participat la revolutie.

Delia

Răspuns:

În urma consultării publice propunem înlocuirea mărturiei cu începutul proclamației FDR:

UNU: ORGANIZAREA DE ALEGERI LIBERE, DOI: LIBERTATEA CUVÂNTULUI, A PRESEI, RADIOULUI ȘI TELEVIZIUNII, TREI: DESCHIDEREA IMEDIATĂ A GRANIȚELOR DE STAT, PATRU...

Textul ales inițial îi aparține lui Claudiu Iordache și face parte din primele discursuri rostite din balconul Operei. Am considerat că este un discurs simbolic ce marchează faptul că timișorenii și-au învins teama și au ieșit în stradă cu zecile de mii pentru libertate și împotriva unui regim opresiv care pusese stăpânire pe România. Textul a fost redat așa cum a fost rostit și cum este înregistrat video.

31

ZONA PIAȚA VICTORIEI

21.01.2023 21:36:14

Text banda Opera: nu doar muncitorii s-au alaturat protestelor, ci si inginerii, functionarii, etc. - pe scurt toata suflarea orasului. In 20.12.1989 la ora 12:00 piata Operei a fost ocupata de locuitorii Timisoarei, care au ramas acolo, zi si noapte, pana cand a cazut regimul.

Delia

Răspuns:

Se modifică: „Miercuri, 20 decembrie 1989, angajații marilor întreprinderi timișorene s-au alăturat protestelor, iar armata a intrat în cazărmi...”

32

ZONA PODUL TRAIAN

21.12.2022 13:31:59

O incongruență, la Băile Neptun e scris "zona Podului Decebal", iar aici e scris "zona Podul Traian". Consider că "zona Podului" e mai potrivit.

Link Băile Neptun:

<https://decidem.primariatm.ro/processes/traseulrevolutiei/f/57/debates/74>

Andrei M

Răspuns:

Am remediat

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H

ARHITECTURA DE DESIGN - STR. F. HERZL, NO. 7, AP.11, TIMIȘOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

33

ZONA PODUL TRAIAN

16.01.2023 22:55:58

În seara de 16 Decembrie în jurul orelor 19:30 văzând că nu se întâmplă nimic, iar pompierii cu o autospecială ne împresca cu jeturi de apă, mi-a venit ideea să vorbesc cu oamenii care se aflau în imediată apropiere să țină de bicicletă cu care venisem să pot să mă urc pe ea și să le vorbesc oamenilor. M-am urcat pe bicicletă și le-am strigat oamenilor: veniți luată de brate și să încercăm să demonstrăm celor care se află de cealaltă parte a podului, militieni cu scuturi și casca jandarmi. Oamenii m-au ascultat și au făcut ceea ce le cerusem. Când ne-au văzut uniți militieni și scutierii au luat-o la fugă. O parte au fugit după ei, o parte a rămas pe loc. M-am urcat pe soclul de la capul podului și le-am vorbit oamenilor și i-am îndemnat să lupte pentru democrație pentru libertate și drepturile lor. I-am rugat să plecăm prin oraș și să anunțăm cetățenii din oraș că în Timișoara se întâmplă ceva. I-am îndemnat să se îndrepte către catedrală ceea ce au și făcut.

Oprea Sorin

Răspuns:

Informațiile primite prin intermediul acestei consultări vor fi incluse în platforma online a proiectului.

Propunem ca platforma acestui proiect să devină în timp o sursă de informație centralizată, cu mărturiile participanților la evenimentele din Decembrie 1989 de la Timișoara. Astfel, locurile memoriei pe care le-am propus vor putea fi întregite cu mult mai multe informații, iar pornind din stradă cei interesați să poată afla nemijlocit, direct de la timișoreni, cum au trăit aceștia zilele Revoluției. Știm că în Timișoara există deja platforme online care au început demersuri similare, există numeroase materiale audio, video cu mărturiile. Locațiile din stradă pot deveni trigger/declanșatori pentru cercetări mai ample, pentru programe educative care pot completa în varianta online materialul din stradă.

34

ZONA PODUL TRAIAN

16.01.2023 23:14:09

La catedrală m-am urcat pe trepte până sus și le-am vorbit din nou rugându-i să mă urmeze pe traseul pe care l-am propus: Opera pe lângă Modex, prin fața muzeului, pe lângă hotelul Continental peste podul Michelangelo până în complexul studentesc și retur. Motoul demonstrației era "VENITI LA CATEDRALĂ". Oamenii veneau din toate părțile și rândurile se îngroșau văzând cu ochii. Am ținut cuvântări: la Opera pe podul Michelangelo în complexul studentesc {unde am avut cel mai frumos și puternic speech din toate care le-am avut}. I-am rugat pe adulți să aibă grijă de copii care erau foarte mulți să nu iasă din coloană, le-am spus că nu mai este cale de întoarcere, și că misiunea noastră este să ridicăm orașul să demonstreze contra dictaturii. De la înălțimea platformei trafo care se mai afla și astăzi tot acolo când le-am vorbit am realizat că eram o forță de 9-10.000 de oameni se aflau în fața mea. Ne-am întors la Catedrală dar pe o altă rută prin fața universității de vest pe podul;

Oprea Sorin

Proiectanți:

Q GROUP PROIECT

b a l t h a s a r H

ARHITECTURA SI DESIGN - STR. F. HERZL, NO. 7, AP.11, TIMISOARA

Finanțator:

**Primăria
Municipiului
Timișoara**

Răspuns:

Mărturia va fi inclusă în materialul on line al proiectului.

Propunem ca platforma acestui proiect să devină în timp o sursă de informație centralizată, cu mărturii ale participanților la evenimentele din Decembrie 1989 de la Timișoara. Astfel, locurile memoriei pe care le-am propus vor putea fi întregite cu mult mai multe informații, iar pornind din stradă cei interesați să poată afla nemijlocit, direct de la timișoreni, cum au trăit aceștia zilele Revoluției. Știm că în Timișoara există deja platforme on line care au început demersuri similare, există numeroase materiale audio, video cu mărturii. Locațiile din stradă pot deveni triggere/declanșatori pentru cercetări mai ample, pentru programe educative care pot completa în varianta on line materialul din stradă.

35

ZONA PODUL TRAIAN

16.01.2023 23:30:32

Mihai Viteazul s au podul de piatra cum ii spun eu. Aici le am tinut penultima cuvintare cand m am urcat pe unul din stalpii de l a capul podului. Ajunsi din nou in fata catedralei le am tinut ultima cuvintare indemnandui sa se indrepte catre Circumvalatiunii pe fosta Republicii si de acolo catre Aradului ,Lipovei Buziasului iar spre dimineata sa ne vedem cu toti la Catedrala. Nu am m ai reusit sa ne terminam parcursul deoarece dupa cum se stie in Circumvalatiunii am fost atacati si s au operat m ai mult de 700 de arestari. Cu toate arestarile facute mesajul nostru "VENITI LA CATEDRALA" afost transmis pentru ca a doua zi in 17 Decembrie nu m ai era picior de om l a Tokes iar piata Victoriei si in fata Catedralei era plin de oameni

NOTA PENTRU ORGANIZATORI: complexul studentesc si podul Mihai Viteazul nu fac parte din traseele revolutiei dintr o eroare majora si o modesta documentatie. Asa cum am spus toate dovezile vi le trimit la sfarsit

Oprea Sorin

Răspuns:

Locațiile au fost prestabilite. Propunem extinderea viitoare a proiectului care, fiind modular, permite acest lucru. Menționăm faptul că Piața Operei ca punct de întâlnire ales de timișoreni, încă din noaptea de 16 spre 17 decembrie, este menționat în textele care vor fi încărcate pe platforma on line care însoțește traseul propus.